

14. konferenca
komunalnega
gospodarstva

Aktualno na področju ravnanja z odpadki in bodoče aktivnosti MOPE

Mag. Tanja Bolte
Generalna direktorica Direktorata za okolje

Zakon o varstvu okolja- ZVO-3

Predlog ZVO-3 ne vključuje bistvenih sistemskih sprememb glede ureditve v poglavju na področju odpadkov

- Glede trgovcev z odpadki in posrednikov z odpadkov je v predlogu ZVO-3 predvidena ureditev, da trgovci in posredniki ne morejo imeti odpadkov v fizični posesti, kot to določa veljavni ZVO-2.
- Glede določb v zvezi s prenehanjem statusa odpadka – predlog ZVO-3 določa, da lahko odpadku preneha status odpadka, če so merila za enotno uporabo pogojev za prenehanje statusa odpadka (pogoji so predpisani v ZVO-3) predpisana z izvedbenim predpisom EU, ali (v primeru, da za snovi ali predmete, za katere z izvedbenim predpisom EU ni določenih meril za enotno uporabo pogojev za prenehanje statusa odpadka) če ta merila predpiše Vlada.

Zakon o varstvu okolja- ZVO-3

- V predlogu ZVO-3 je tudi predpisan postopek, v katerem se merila za prenehanje statusa odpadka, če ta niso določena s predpisom EU ali predpisom Vlade, določijo v vsakem primeru posebej (case-by-case) v okoljevarstvenem dovoljenju (podrobnejše). Torej ureditev prenehanja statusa odpadka v predlogu ZVO-3 sledi ureditvi iz ZVO-2.
- V ZVO-3 je na novo dodan člen, ki se nanaša na čezmejne pošiljke odpadkov, in sicer glede vodenja upravnega postopka izdaje soglasja za čezmejno pošiljanje odpadkov, ki odstopa od pravil splošnega upravnega postopka, ter pooblastilo vladi za izdajo podzakonskega predpisa v zvezi s pošiljkami odpadkov.
- Za zbiralca odpadkov ni več predpisan pogoj lastninske pravice na objektu in na zemljišču, na katerem namerava izvajati dejavnosti zbiranja odpadkov (kot to določa ZVO-2), temveč ima lahko tudi v posesti objekt in zemljišče. Ti pogoji, ki se nanašajo na lastninsko pravico oziroma posest niso predpisani v predlogu zakonu, temveč bodo predpisani v podzakonskem predpisu (Uredba o odpadkih).

Glede določb v zvezi s sistemom proizvajalčeve razširjene odgovornosti (sistem PRO) predlog zakona v te določbe ne posega, ampak ohranja veljavnost zakonskih podlag, ki jih je uveljavil ZVO-2. Tako zaradi postopka ustavne presoje in zadržanja izvajanja odločb podpoglavja Sistem PRO iz ZVO-2, ohranja veljavnost določb (34. do 53. člen, 274. ter drugi in sedmi odstavek 275. člena) do dokončne odločitve Ustavnega sodišča Republike Slovenije.

PRO in full cost sistem

Direktiva o odpadkih v okviru minimalnih zahtev za sisteme PRO **uvaja** finančno obveznost proizvajalcev kot **full cost sistema (tudi za stroške ločenega zbiranja odpadkov)**.

To pa ne velja za direktive o izrabljenih vozilih, baterijah in OEEO. Nove EU Uredbe to določeno finančno obveznost iz direktive sicer dopolnjujejo, spreminjajo.

Direktiva dopušča DČ možnost da, kadar je upravičeno zaradi zagotavljanja ustreznega ravnanja z odpadki in ekonomske vzdržnosti sistema PRO, lahko DČ **odstopijo od full cost sistema, na način, da proizvajalci proizvodov krijejo vsaj 80 % potrebnih stroškov in pod pogojem, da preostale stroške nosijo izvirni povzročitelji odpadkov ali distributerji.**

Z ZVO-2 so bile pripravljene splošne zakonske podlage za uveljavitev full cost sistema PRO in zgoraj navedena morebitna odstopanja od tega. Podrobnosti pa bi bile določene v predpisu Vlade za posamezen sistem PRO.

Prav tako so bile z ZVO-2 določene splošne zakonske podlage za zaračunanje stroškov občinske gospodarske javne službe varstva okolja, v delu, ki se nanaša na odpadke iz proizvodov, zaračunajo organizaciji. Vlada pa predpiše, katere stroške krije organizacija. Občina bi morala pri oblikovanju cene občinske gospodarske javne službe varstva okolja zagotoviti predpisano sodelovanje organizacije.

Sprememba politike ravnanja z odpadki / in njenega fokusa

2002

2012

2015

2024

- Direktiva 2008/98/ES o odpadkih
- Direktiva 2012/19/ES o OEEO
- RoHS Direktiva 2011/65/ES

Fokus:

- Zbrati čim več
- Zagotoviti ustrezno ravnanje

- Akcijski načrt za krožno gospodarstvo
- Zeleni dogovor

- Sprememba Direktive o odpadkih
- Nov pristop: „life cycle“ Uredbe (EU)
- ESPR Uredba (EU)
- Direktiva „Right to Repair“
- Uredba (EU) o kritičnih surovinah

Fokus:

- Preprečiti nastajanje
- Zbrati čim več
- Ne le ustrezno, ciljno ravnanje

Novosti zakonodaje EU

Nov pristop: Direktive - Uredbe (EU), ki zajemajo celoten življenjski cikel proizvoda:

- **velika kompleksnost,**
- **zahtevnost medresorskega sodelovanja,**
- **izziv harmonizacije in neposrednega izvajanja v vseh DČ, glede na to, da je ravnanje z odpadki v pristojnosti DČ, prilagojeno nacionalnim razmeram in specifikam.**

Uredba (EU) 2024/1252 o baterijah in odpadnih baterijah

Uredba o izvajanju Uredbe (EU) o baterijah in odpadnih baterijah (Uradni list RS št. 83/24)

Za izvajanje Poglavja VIII – ravnanje z odpadnimi baterijami pripravljamo izvedbeni predpis – osnutek jeseni – zaradi zadržanja podpoglavja Sistem PRO ZVO-2, z navezavo na obstoječi način na podlagi ZVO-1.

Bistvene novosti :

- nove kategorije baterij in upoštevanje njihovih specifik,
- podrobne zahteve sistema PRO,
- pravila ločenega zbiranja, cilji ločenega zbiranja posameznih kategorij odpadnih baterij,
- zahteve za obdelavo, učinkovitost recikliranja in snovno predelavo ter pošiljke odpadnih baterij.

Predlog Uredbe (EU) o zahtevah za krožnost vozil in ravnanju z izrabljenimi vozili

Predlog v usklajevanju, **predvideni sprejem začetek leta 2026.**

Bistvene novosti glede ravnanja z izrabljenimi vozili:

- Opredelitev izrabljenega vozila,
- razlikovanje med rabljenim in izrabljenim vozilom,
- podrobna opredelitev in uveljavitev sistema PRO,
- postopno širjenje uporabe na vse kategorije vozil.

Predlog Direktive o spremembi Direktive 2008/98/EC o odpadkih

V luči nujnih prizadevanj za preprečevanje odpadnega tekstila in odpadne hrane ter učinkovitega ravnanja s tema tokovoma odpadkov.

Predlog usklajen v trialogu, pred sprejemom.

Bistvene novosti:

Zmanjšanje nastajanja odpadne hrane do leta 2030:

- 10 % glede na nastale količine v letu 2020 pri procesih obdelave in proizvodnji in
- 30 % glede na nastale količine v letu 2020 v distribuciji, restavracijah in gospodinjstvih.

Odpadni tekstil:

- nova pravila ločenega zbiranja (vse kot odpadni tekstil, zahteva za sortiranje),
- uveljavitev sistema PRO za odpadni tekstil iz gospodinjstev, oblačila in obutev (uveljavitev 30 mesecev po sprejetju Direktive).

Uredba (EU) 2025/40 o embalaži in odpadni embalaži

Cilji uredbe:

- Preprečevanje in zmanjševanje količine odpadne embalaže ter spodbujanje ponovne uporabe in recikliranja.
- Zagotavljanje, da je vsa embalaža na trgu EU do leta 2030 reciklabilna na ekonomsko vzdržen način.
- Povečanje uporabe recikliranih materialov v embalaži in zmanjšanje uporabe primarnih surovin.
- Zmanjšanje emisij toplogrednih plinov in vpliva embalaže na okolje ter doseganje podnebne nevtralnosti do leta 2050.

Uredba (EU) 2025/40 o embalaži in odpadni embalaži

Ključne določbe -
zahteve za
trajnostno
embalažo

Zahteve za snovi v
embalaži

Minimalna vsebnost
recikliranih
materialov v
plastični embalaži

Embalaža, ki jo je
mogoče reciklirati

Embalaža primerna
za kompostiranje

Zmanjšanje količine
embalaže

Embalaža za
večkratno uporabo
in ponovno
polnjenje

Uredba (EU) 2024/1781 o določitvi zahtev za okoljsko primerno zasnovo za trajnostne proizvode (ESPR Uredba / Ekodizajn uredba)

Prepoved uničenja neprodanih izdelkov:

- **gospodarski . subjekti morajo sprejeti potrebne ukrepe**, da bo z njimi odpravljena potreba po uničenju neprodanih potrošniških izdelkov
- gospodarski subjekti bodo morali podrobno razkrivati informacije o zavrženih neprodanih izdelkih (število, količino, ločeno po deležih glede na pripravo za ponovno uporabo, recikliranje, drugo predelavo, vključno z energetske predelavo, in odstranjevanjem v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki, sprejete ukrepe in načrtovane ukrepe za preprečevanje uničenja neprodanih izdelkov)
- **uničenje neprodanih potrošniških izdelkov iz Priloge VII je od 19. 7. 2026 prepovedano** (oblačila in oblačilni dodatki ter obutev) / Komisiji podeljeno pooblastilo za spreminjanje Priloge VII – dodajanje novih izdelkov, za katere velja ta prepoved

Uredba (EU) 2024/1252 o vzpostavitvi okvira za zagotavljanje zanesljive in trajnostne oskrbe s kritičnimi surovinami (Akt o kritičnih surovinah)

Nacionalni program z ukrepi za:

- **spodbujanje preprečevanja nastajanja odpadkov in povečanje ponovne uporabe** in popravil izdelkov in sestavnih delov z ustreznim potencialom za predelavo kritičnih surovin
- **povečanje zbiranja, razvrščanja in predelave odpadkov z ustreznim potencialom za predelavo kritičnih surovin, vključno z odpadnimi kovinami, in zagotovitev njihove vključitve v ustrezen sistem recikliranja**, da se čim bolj povečata razpoložljivost in kakovost materialov, ki jih je mogoče reciklirati, kot vhodnih materialov v obratih za recikliranje kritičnih surovin

Nov program ali ustrezno vključiti v OP ravnanja z odpadki in Program preprečevanja odpadkov (rok dve leti po sprejemu izvedbenega akta EK)

Nove, dodatne zahteve za poročanje: Države članice ločeno opredelijo in sporočijo količine sestavnih delov, ki vsebujejo ustrezne količine kritičnih surovin, odstranjenih iz OEEO, in količine kritičnih surovin, predelanih iz tovrstne odpadne opreme

Akt o krožnem gospodarstvu (najavljen za konec leta 2026)

- Ukrepi za spodbudo naložb v zmogljivosti recikliranje in spodbujanje industrije EU k učinkovitemu nadomeščanju primarnih surovin ter zmanjšanju odlaganja in sežiganja odpadkov
- Ukrepi za nadaljnjo harmonizacijo PRO, njihovega spremljanj in nadzora nad izpolnjevanjem PRO, še posebej v primeru prodaje na daljavo.

Javni razpis: Izbira koncesionarjev za izvajanje gospodarske javne službe sežiganja komunalnih odpadkov

- Javni razpis objavljen 6. 8. 2025
- Rok za oddajo ponudb 9. 2. 2026
- Maja 2026 predviden podpis pogodbe
- V okviru javne službe se bo lahko izvajal le sežig nerekiclabilnih ostankov po predhodni obdelavi MKO. Letna količina 140.000 t.
- Na infrastrukturi bo mogoče, z dovoljenjem koncedenta, izvajati tudi druge, posebne storitve – sežig drugih odpadkov, ki nastanejo v RS in niso del javne službe.
- Skupna maksimalna kapaciteta naprav za izvajanje gospodarske javne službe bo 220.000 t/leto.

-
- Območje izvajanja GJS je razdeljeno na 3 območja
 - Za izvajanje gospodarske javne službe Republika Slovenija kot koncedent podeli koncesijo največ trem koncesionarjem, ki izpolnjujejo pogoje in merila iz te uredbe in so sposobni zagotavljati izvajanje storitev gospodarske javne službe v skladu s to uredbo.
 - Trajanje koncesije je do 30 let od pridobitve pravnomočnega uporabnega dovoljenja za obrate.

Na MOPE pripravljamo tudi razpisno dokumentacijo za prevzem, odvoz in nadaljnjo obdelavo gorljivih odpadkov za obdobje 4 let.

Nacionalno ozaveščanje s področja odgovornega ravnanja s komunalnimi odpadki za obdobje 2025-2027

Podpis Sporazuma o skupni izvedbi projekta med MOPE in KGZS
16. 9. 2025

Cilj projekta je implementirati celovito ozaveščevalno kampanijo, ki bo spodbudila odgovorno ravnanje z odpadki med prebivalci Slovenije

MOPE bo izvedel aktivnosti navedene v Sporazumu največ do 320.000 EUR brez DDV.

Projekt LIFE IP Restart: Povečanje predelave odpadkov v koristne izdelke s pripravo okolja za krožno gospodarstvo v Sloveniji

Dejstva o projektu:

- 16. partnerjev (vodilni partner je MOPE),
- trajanje: 9 let (2022-2030),
- vrednost: 17 milijonov EUR.

Namen:

- zmanjšati količino pomembnih tokov odpadkov – gradbenih odpadkov in odpadkov pri rušenju, odpadkov iz termičnih procesov, rudarskih odpadkov ter blata iz komunalnih čistilnih naprav (KČN),
- premagovati ovire pri doseganju okoljskih ciljev EU,
- podpreti izvajanje ukrepov iz Operativnega programa ravnanja z odpadki in programa preprečevanja odpadkov (OPPRO).

Cilji:

- 6 izvedenih demonstracijskih akcij in razširjanje iz njih izhajajočih rezultatov,
- vzpodbujanje krožnih praks na področju gradbenih odpadkov v Sloveniji,
- povečana raven zavedanja vseh deležnikov glede prednosti prehoda na krožnost.

Več o projektu na <https://life-restart.si/>, [LinkedIn](#), [FB](#)

Pregled aktivnosti v okviru projekta:

- 9. pripravljalnih akcij na področju ravnanja z odpadki,
- 10 izvedbenih aktivnosti,
- **6 demonstracijskih / pilotnih akcij:**

1. Proizvodnja umetne zemljine in revitalizacija degradiranih površin (sanacija kamnolomov)
2. Uporaba mulja za izboljšano poplavno varnost (Ptujsko jezero)
3. Preprečevanje divjih odlagališč (Maribor)
4. Zapiranje urbanih zank – banka sekundarnih materialov (Dogoše pri Mariboru)
5. Proizvodnja sekundarnih surovin iz odlagališč industrijskih odpadkov (Andraž nad Polzelo)
6. Proizvodnja kritičnih surovin in recikliranje blata iz komunalnih čistilnih naprav (Center za ravnanje z odpadki Puconci)

Glede na trenutno stanje izpostavljamo dve pilotni akciji

Akcija C8 - Preprečevanje divjih odlagališč

Na območju MO Maribor je bila uspešno vpeljana in demonstrirana uporaba krožne podatkovne zanke z namenom predikcije in odkrivanja lokacij nezakonitega odmetavanja in puščanja odpadkov v okolju. Sledila bo predstavitev rezultatov in posledično obravnavu ukrepov, namenjenih preprečevanju nastajanja novih lokacij nezakonitega odmetavanja in puščanja odpadkov v okolju.

Akcija C11 – Proizvodnja kritičnih surovin in recikliranje blata iz komunalnih čistilnih naprav

Narejena je že piroliza blata iz čistilne naprave, pri pogojih 500 stopinj Celzija. Rezultati pirolize 1000 g blata, so 390 ml piroliznega olja in 390 g trdnega ostanka. Oba produkta bo iz vidika primernosti nadaljnje uporabe analiziral Zavod za gradbeništvo Slovenije.

Drugi segment je namensko kompostiranje blata iz čistilnih naprav z uporabo učinkovitih mikroorganizmov. S prvim poskusom kompostiranja blata iz lokalne male komunalne čistilne naprave so začeli letos aprila, z drugim so začeli poleti.

Tretji segment je in situ demonstracija uporabe kompozitov iz recikliranega blata. Na zaprtem delu odlagališča so na enem polju nadomestili klasično prekrivko s prekrivko iz recikliranega blata, za katero je recepturo pripravil ZAG.

Hvala za pozornost!

**Odpadki niso konec, temveč
začetek novega kroga
odgovornosti.**

